

LITERAATUUR
MUSEUM

13

15 - Een scherpe blik -

Hij zegt ik kan het aan je handen zien. Wat ik deed. De vlekken van ivoor, de beet van bos-blein. Of ze geschonden op het halsblok liggen, onveilig om het wijnglas, die getuende dieren van mij.

18 Hij zegt het steek opstretende duikt vaten naar de propvolle handrug, een wankel relief. Inwendig wilft de beenda boog, verdacht van versterking, zich naar alle toccata's van toen.

20 Blij en gerwond duwen tien blinde vissen een druipend accoord door het tafelblad, kate, hun mondlore snoekjes, zoemen vermindert voor mij de septiem. Ik zie het zegt hij.

22 - Anna Enquist -

LESPAKKET

Verstand van gevoel

OPDRACHTEN BIJ
HET VERHAAL OVER
ANNA ENQUIST

Verstand van gevoel

‘(...) naar mijn gevoel is de volledige ervaring die je van en via muziek kunt hebben niet in taal weer te geven. Je hebt enerzijds de taal van de muziek die emotioneel is, letterlijk onuitsprekelijk. En dan heb je de kariger, duidelijker, aanwijzender taal van de woorden.’

– Anna Enquist

In het eerste hoofdstuk van het verhaal ‘Anna Enquist – Verstand van gevoel’ op literatuurmuseum.nl lees je citaten van dichteres, schrijfster en psychoanalytica Anna Enquist over de verschillen tussen taal en muziek als uitdrukkingsvorm, zoals het citaat dat hierboven staat.

Opdracht 1

- 1 Wat is voor jou de belangrijkste overeenkomst tussen taal en muziek?
Wat is het belangrijkste verschil?

- 2 Muziek en literatuur kennen elk hun eigen taal: om de literatuur te beschrijven gebruiken we terminologie die verschilt van de terminologie waarmee we muziek beschrijven. Toch zie je dat er ook overlap is tussen literaire termen en muziektermen, bijvoorbeeld als het gaat over structuur en klank.

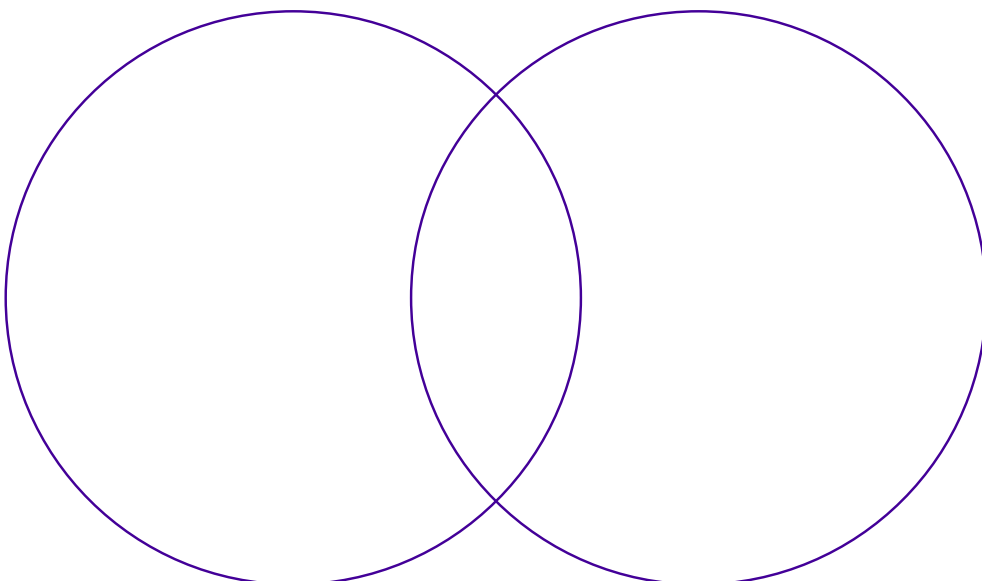
Hieronder zie je twaalf termen die horen bij de taal van de literatuur, van de muziek of van beide. Plaats elke term op de juist plek in de verzameling: literaire termen in de linker cirkel, muziektermen in de rechter cirkel en termen die bij beide horen in de doorsnede. Zoek een term op als je hem niet kent.

Termen:

*assonantie, tempo, proloog, leitmotiv, crescendo,
metrum, contrapunt, distichon, motief, compositie,
enjambement en thema.*

Literaire term

Muziekterm

3

Kun je zelf nog meer termen bedenken die zowel in de muziek als in de literatuur gebruikt worden? Voeg ze toe aan de doorsnede.

4

Zie je overeenkomsten tussen de termen die zowel in de muziek als in de literatuur gebruikt worden? Welk aspect van de muziek en de literatuur beschrijven ze vooral?

Opdracht 2

De titel van het eerste hoofdstuk, 'Geen uiteenscheuren zo wreed', van het verhaal 'Anna Enquist – Verstand van gevoel' is een citaat uit het gedicht 'Dochter, dochter' uit de dichtbundel *Klaarlichte dag*. Het citaat verwijst naar het verlies dat de moeder ervaart door de veranderende band tussen haar en haar kind. Dit verlies van het kind dat vanaf de geboorte steeds verder op afstand van de moeder komt te staan, is als thema al aanwezig in de eerste dichtbundels van Enquist. Het thema krijgt een nadrukkelijker en schrijnender plaats in het literaire werk van Enquist na het overlijden van haar dochter Margit in 2001, vooral in de roman *Contrapunt*.

1

Lees het hoofdstuk 'Geen uiteenscheuren zo wreed' van het verhaal 'Verstand van gevoel' op literatuurmuseum.nl.

2

In het hoofdstuk 'Geen uiteenscheuren zo wreed' staan een aantal gedichten van Anna Enquist, aangevuld met muziekfragmenten. Waaronder het zeer aangrijpende gedicht 'Foto'. Lees het gedicht 'Foto' en beluister daarbij de muziek.

3

In een citaat van Anna Enquist in het verhaal lees je: "Je hebt enerzijds de taal van de muziek die emotioneel is, letterlijk onuitsprekelijk. En dan heb je de kariger, duidelijker, aanwijzender taal van de woorden."

Wat zie je in het gedicht 'Foto' terug van die 'karige, duidelijke, aanwijzende' taal van de woorden? Licht je antwoord toe met een citaat uit het gedicht.

4

Wanneer komt voor jou de emotie sterker binnen, als je het gedicht leest of als je de begeleidende muziek beluistert? Leg uit waarom.

5

Vind je de muziek goed passen bij dit gedicht? Leg uit waarom wel of niet.

6

Kies zelf een ander muziekstuk dat voor jou past bij het gedicht 'Foto'. Het kan bijvoorbeeld gaan om een muziekstuk dat voor jou dezelfde sfeer oproept als het gedicht, een stuk dat overeenkomt in thematiek (het verlies van een kind) of in vorm (denk bijvoorbeeld aan de verpletterende slotregel).

Leg uit waarom je dit muziekstuk hebt gekozen en waarom het volgens jou goed past bij het gedicht.

